

Előterjesztés
a Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság részére
a 2015. évi özönnövény-mentesítési feladatok végrehajtásáról szóló tájékoztatóról

I. Tartalmi összefoglaló

A Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság a 2015. március 18-i ülésen megtárgyalta a 2015. évi özönnövény-mentesítési feladatokkal kapcsolatos tájékoztatót, amelyben kitűzött célként fogalmazódott meg a parlagfű elterjedése és az egészségkárosító hatása elleni hatékony védekezés, illetve a gyom és faszarjak (bálványfák) eltávolítása érdekében való hatósági fellépés. A tájékoztató mellékletét képezte a 2015. évi parlagfű- és gyommentesítési feladatok programja (a továbbiakban: Program).

A parlagfű-mentesítés mellett figyelmet kell fordítani a bálványfák irtására is, mivel ez az agresszív, gyökérsarjaival terjeszkedő fa számos helyen – utak mentén, kerítések, épületek falánál, járda- és falrepedésekben – megtalálható. A bálványfa-fertőzöttség felszámolása fontos közérdek. Káros hatása legfőképpen abban áll, hogy agresszív térfoglalásával elveszi az élőhelyet az értékes, őshonos növényzettől, ökológiai és turisztikai szempontból egyaránt csökkent értékűnek tekinthető, és ahol a bálványfa megjelenik, ott a terület az elhanyagoltság képét mutatja.

1. Az özönnövény-mentesítési kötelezettségek jogszabályi háttere

A parlagfű-mentesítési kötelezettséget az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) határozza meg. Az Éltv. rendelkezik az emberi egészséget veszélyeztető károsítók elleni védekezésről.

Az Éltv. 17. § (4) bekezdése szerint:

„17. § (4) A földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”

Az Éltv. előírja továbbá a védekezési kötelezettséget elmulasztókkal szemben a közérdekű védekezés elrendelését.

Az Éltv. rendelkezik az egyéb károsítókra vonatkozóan is.

Az Éltv. 17. § (1) bekezdés c) pontja értelmében:

„17. § (1) A termelő, illetve a földhasználó köteles [...]

c) az a) pont alá nem tartozó egyéb károsítók ellen védekezni, ha azok más, különösen a szomszédos termelők, növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint figyelembe venni az integrált gazdálkodás alapelveit, továbbá a környezet és természet védelmét.”

A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.R.) határozza meg a fák és cserjék kezelésére és kivágására vonatkozó szabályokat.

A Korm.R. 4. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„4. § (1) A használó köteles gondoskodni az ingatlanon lévő fás szárú növények fenntartásáról, az adott faj tulajdonságainak megfelelő szakszerű kezeléséről (így különösen víz- és tápanyag-utánpótlásról, metszésről, növény-egészségügyi beavatkozásról), valamint szükség szerinti pótlásról.

(2) A használó köteles gondoskodni az ingatlanán lévő fás szárú növények emberi életet, egészséget veszélyeztető részeinek eltávolításáról.”

A Korm.R. 2. § (4) bekezdése értelmében:

„ 2. § (4) Ha a pótlás az 1. mellékletben szereplő inváziós fás szárú növény kivételként meghatározott kertészeti változataival történik, ingatlan tulajdonosa, vagyongazdálkodója, vagy az ingatlanon lévő fás szárú növényekkel bármely jogviszony alapján rendelkezni jogosult használója (a továbbiakban együtt: használó) köteles gondoskodni a fás szárú növény továbbterjedésének megakadályozása érdekében az újulat eltávolításáról.”

Szabályozást tartalmaz a Budapest Főváros Közgyűlésének a főváros köztisztaságáról szóló 48/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelete (a továbbiakban: Főv.Kgy.R.) is.

A Főv.Kgy.R. 3. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerint:

„3. § (1) Az ingatlan tulajdonosa (kezelője, használója) köteles gondoskodni:

a) az ingatlan – beleértve az ingatlan nyilvántartásban közterületként nyilvántartott belterületi földrészletet is – és az ingatlan előtti járda, továbbá a járda és a kocsiút közötti kiépített vagy kiépítetlen terület gondozásáról, tisztán tartásáról, szemét- és gyommentesítéséről, hóeltakarításról és síkosság mentesítéséről.

b) a beépítetlen telekingatlan tisztán tartásáról és gyommentesítéséről,

c) a telekingatlanról a gyalogjárda és az úttest fölé nyúló ágak és bokrok megfelelő nyeséséről;”

A jogszabályi rendelkezések megállapítják ugyan az ingatlan tulajdonosának az ingatlan és a közterület meghatározott része tisztántartására vonatkozó kötelezettségét, nem biztosítanak azonban eszközt a leírtak érvényre juttatására. Sok esetben ellehetetlenül a végrehajtás, mivel meghatározott jogszabályok nem adnak szankcionálási lehetőséget a hatóság részére, nem írnak elő semmilyen jogkövetkezményt arra az esetre, ha a tulajdonos nem tesz eleget a kötelezettségének. További nehézséget jelent, hogy a gyommentesítési kötelezettségről kizárólag a Főv.Kgy.R. rendelkezik, a magasabb szintű jogszabályok erre vonatkozóan nem állapítanak meg szabályokat. Kivételt képez ez alól az Éltv., amely előírja, hogy a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani. Ez a jogszabályi rendelkezés azonban egyedül a parlagfű tekintetében írja elő a kötelezettséget, viszont számos egyéb gyomnövény jelent problémát.

2. Előkészítő munka a vegetációs időszak előtt

2015. április 27-én a Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztálya egyeztető tárgyalást hívott össze a társszervek és a kerület rendezett állapotának fenntartásában fontos szerepet játszó cégek bevonásával, amelyen a MÁV Zrt., a FŐKERT Zrt., a Kőkert Kft. a BKK Közút Zrt. Üzemeltetési Osztály Kertészeti Csoport, valamint a BKV Zrt. részéről az Autóbusz és

Trolibusz Üzemeltetési Igazgatóság és a Vasúti Üzemeltetési Igazgatóság képviselői vettek részt.

A Program keretében a társszervekkel, szervezetekkel egyeztetés történt a közterületek, utak, parkok, iparvágányok, növénykazetták és egyéb ingatlanok gyommentesítési feladatairól, a kaszálások gyakoriságának szükségességéről. Az egyeztető tárgyalás során a későbbi folyamatos kapcsolattartás érdekében rögzítésre került az egyes cégeknél a gyommentesítési koordinátor személye és elérhetősége.

A kerület rendezettsége, a környezet kulturált kialakítása, az ingatlanok és az azok előtti járda, valamint a járda és úttest közötti közterületi rész tisztaságának megóvása, hulladék- és gyommentesítése, téli időszakban a hóeltakarítás nem valósítható meg a lakosság, az ingatlantulajdonosok együttműködése nélkül.

2015. május hónaptól a vegetációs időszakot megelőzően írásban postai úton ún. emlékeztető felhívást kaptak a kerületi nagyobb cégek és a problémás ingatlantulajdonosok a parlagfű- és gyommentesítés elvégzésére.

Felhívás a vegetációs időszakot megelőzően	2015. év
Ingatlanok száma (db)	154
Tulajdonosok (cégek, magánszemélyek) száma (db, ill. fő)	158

A felhívás a gyom-, parlagfű- és hulladékmentesítésre, a fák és fasarjak megfelelő nyesésére vonatkozott.

A vegetációs időszakot megelőzően a postai úton kézbesített felhívások mellett a Kőbányai Közterület-felügyelet felhívást helyezett el az egyes ingatlanok postaládáiba.

A parlagfű- és gyommentesítéssel kapcsolatban az önkormányzat honlapján a Hatósági Főosztály közleménye is megjelent 2015. május 28-án. A hirdetmény az előterjesztés 1. mellékletét képezi. Ezenfelül az önkormányzat hirdetőtábláján kifüggesztésre került a parlagfű irtására vonatkozó felhívás. A felhívás színes mellékletét képezi a parlagfű színes fotója, amely az allergén-növény felismerését segíti.

A Program feladatként határozta meg Kőbánya közigazgatási területén a magán és önkormányzati ingatlanok, közterületek gyommal fertőzöttségének, valamint elhanyagoltságának és rendezetlenségének felmérését.

A vegetációs időszak előtt kétszer került sor a kerület átfogó bejárására. Első alkalommal 2015. május 28-án a Kőbányai Közterület-felügyelet, a Kőbányai Vagyonkezelő Zrt., a Kőkert Kft., és a Hatósági Főosztály munkatársainak részvételével történt, majd 2015. június 16-án a problémás helyek feltárásánál jelen volt a fenti résztvevőkön kívül Kovács Róbert polgármester úr és a Városüzemeltetési Osztály képviselője is.

A gyommal fertőzött ingatlanok feltárásában a Hatósági Főosztály munkáját segítette a lakosság is. A lakossági bejelentések leggyakrabban elektronikus úton érkeztek az önkormányzat honlapján működtetett bejelentő rendszeren keresztül, valamint az országos Parlafű Bejelentő Rendszer (PBR) által közvetlenül, illetve a Földhivatal közvetítésével.

3. A vegetációs időszakban elvégzett feladatok

A Kőkert Kft. 2015. áprilisától folyamatosan kaszált a vegetációs időszak végéig, illetve igény és kérés alapján többször is gyommentesítést végzett a problémás közterületeken, parkokban. A feladatellátást nehezítette, hogy 2015. évben a vegetációs időszakban két esetben is rendkívüli erővel csapott le a vihar Kőbányára. A lezúdult csapadékon kívül az erős, viharos szél okozta a legnagyobb pusztítást.

A Kőbányai Vagyonkezelő Zrt. üzemeltetésében, illetve kezelésében lévő önkormányzati tulajdonban lévő telek- és lakóingatlanok rendbetétele is folyamatosan zajlott.

2015. július 1-jétől hetente, illetve kéthetente a Hatósági Főosztály ellenőrizte az ingatlanok állapotát, gyommentesítését. Az ellenőrzéseket a Kőbányai Közterület-felügyelet segítette annak érdekében, hogy minél több helyszínre lehessen eljutni. Az ellenőrzések célja egyrészt a fertőzött ingatlanok utóellenőrzése, valamint további problémás ingatlanok feltárása volt.

Felhívás a vegetációs időszakban	2015. év
Ingatlanok száma (db)	108
Tulajdonosok (cégek, magánszemélyek) száma (db, ill. fő)	143

A Hatósági Főosztály Építésügyi és Környezetvédelmi Osztálya a lefolytatott gyakori ellenőrzések következményeként további 143 darab felszólítást küldött ki postai úton a vegetációs időszak folyamán.

Az ingatlanok gyomossága mellett, gyakran az ingatlan előtti közterület is kaszálatlan volt.

Gyakran problémát okoz, hogy a társasházak közös képviselői nincsenek tisztában az ingatlanuk előtti területekre vonatkozó tisztántartási kötelezettségükkel. 2015 októberében a társasházak közös képviselői részére postai úton tájékoztatást és egyben felhívást küldött ki a Hatósági Főosztály az ingatlan és ingatlan előtti közterület rendbetételével kapcsolatosan. A felhívást 102, a kerületben tevékenykedő közös képviselő kapta meg postai úton.

Kőbányán jellemzően nem a parlafű-szennyezettség okozza a fő problémát, ugyanakkor fontos, hogy minden esetben fellépjen a Hatósági Főosztály az allergén-növény irtása érdekében.

2015. július 1-jét követően a parlafűvel borított ingatlanok esetében a Hatósági Főosztály Építésügyi és Környezetvédelmi Osztálya az eljárást megindította, és határozattal 5 esetben közérdekű védekezést rendelt el.

Közérdekű védekezés elrendelése	2015. év
Hatósági határozat (db)	5

A közérdekű védekezéssel párhuzamosan a növényvédelmi bírság kiszabása a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály (1135 Budapest, Lehel utca 43-47.) hatáskörébe tartozik.

A közérdekű védekezést elrendelő határozatban foglalt kényszerkaszálásra a Kőkert Kft. lett kijelölve. A kényszerkaszálások végrehajtására nem került sor, mivel mind az 5 esetben önkéntes teljesítés történt a kötelezettek részéről a határozat kézhezvételét követően. Ez nem mentesít a növényvédelmi bírság kiszabása alól. Az előterjesztés 2. mellékletét képezi egy ingatlan fényképfelvétele, amely ügyében eljárást folytatott a Hatósági Főosztály.

Az ingatlanok helyszíni bejárása során tapasztaltak szerint a gyom, illetve a fasarjak, bálványfák eltávolításának hiánya általában összekapcsolódott. Ahol az ingatlan gazos és rendezetlen volt, ott a bálványfa sarjak is megjelentek. Ebben az esetben a hatósági kötelezés „gyomfertőzés – egyéb növényi károsítók, bálványfák – megszüntetése” kiegészítéssel került kiküldésre. A Hatósági Főosztály felszólítására számos ingatlantulajdonos önként teljesítette kötelezettségét, erre példa az előterjesztés 3. mellékletét képező ingatlanról készült fényképfelvétel.

Intézkedés hatósági határozattal	2015. év
Kötelezés gyommentesítésre (db)	7
Kötelezés gyommentesítésre – egyéb növényi károsítók, bálványfák – megszüntetésére (db)	12

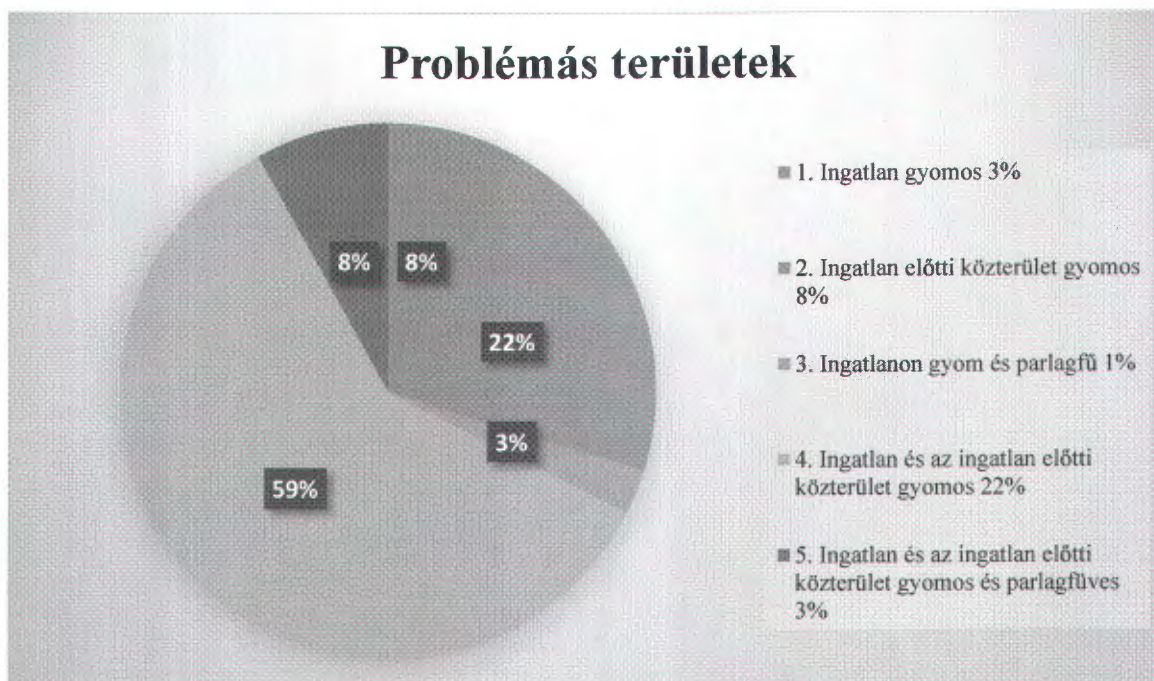
A 2015. évi tapasztalat az, hogy az ingatlantulajdonosok figyelmének felhívása továbbra is szükséges és hasznos, mivel a vegetációs időszakban felszólítottak 80 százaléka egy-két héten belül önként teljesített.

A korábban felsorolt hatósági intézkedések részletes adatainak összefoglalását az alábbi táblázat és diagram tartalmazza.

Felszólítások száma összesen (tulajdonos/ingatlan)	301/262
Felszólítások száma a vegetációs időszak előtt (tulajdonos/ingatlan)	158/154
Felszólítások száma a vegetációs időszakban (tulajdonos/ingatlan)	143/108
Közérdekű védekezés (db)	5
Kötelezés gyommentesítésre (db)	7
Kötelezés gyommentesítésre – egyéb növényi károsítók, bálványfák – megszüntetésére (db)	12
Társasházi közös képviselők felhívása (fő)	102

A visszaellenőrzés 108 db ingatlanra vonatkozott. Ebből a visszaellenőrzés során rendben volt 71 ingatlan, problémás maradt 37 darab.

Problémás területek

A Hatósági Főosztály a társfőosztályokkal, illetve az önkormányzat gazdasági társaságaival együtt mindent megtesz a hatályos jogszabályi keretek között az élhető környezet biztosítása érdekében. A program folytatása szükséges, mert a védekezés, a mentesítés feladatai csak széles szakmai és társadalmi együttműködéssel, összehangoltan tud megvalósulni.

A hatályos jogszabályi rendelkezéseken túl a közterületek rendjét, köztisztaságát károsan befolyásoló magatartásokra vonatkozóan új eszközként szabályozhatóak a közösségi együttélés alapvető szabályai. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 143. § (4) bekezdés d) pontja felhatalmazást ad a helyi önkormányzat képviselő-testületének arra, hogy rendeletben határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.

Az Alkotmánybíróság a hivatkozott Mötv. rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat a 29/2015. (X. 2.) AB határozatában elutasította, ezáltal a közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó rendelet megalkotásának nincs akadálya. A rendelettervezetet a Képviselő-testület várhatóan a 2015 decemberi ülésén tárgyalhatja.

Budapest, 2015. november „12.”

Dr. Szabó Krisztián

FELHÍVÁS

gyom-, parlagfű- és hulladékmentesítésre, fák és fasarjak megfelelő nyesésére

Felhívjuk a Tisztelt kőbányai ingatlantulajdonosok, használók és kezelők figyelmét az emberi életminőséget veszélyeztető özönnövények visszaszorításának, a gyommentesítésnek, valamint környezetünk tisztántartásának a fontosságára és jogszabályi előírásaira.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17. §-a értelmében a földhasználó köteles az egyéb károsítók ellen védekezni, ha azok az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik. Továbbá a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani. A védekezést elmulasztóval szemben az adott év június 30. napját követően közérdekű védekezés rendelhető el, valamint az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet értelmében az élelmiszerlánc felügyeleti hatóság jogosult 15 000 forinttól 5 000 000 forintig terjedő növényvédelmi bírság kiszabására.

Budapest Főváros Közgyűlésének a főváros köztisztaságáról szóló 48/1994. (VIII. 1.) Fővárosi Közgyűlési rendelet 3. §-a alapján az ingatlan tulajdonosának (használójának, kezelőjének) a kötelessége gondoskodni az ingatlan, az ingatlan előtti járda, továbbá a járda és a kocsút közötti kiépített vagy kiépítetlen terület (zöldsáv) gondozásáról, tisztántartásáról, szemét- és gyommentesítéséről, a beépítetlen telekingatlan tisztántartásáról és gyommentesítéséről, valamint a telekingatlanról a gyalogjárda és az úttest fölé nyúló ágak és bokrok megfelelő nyeséséről.

A fentiek értelmében kérjük a Tisztelt kőbányai ingatlantulajdonosokat, használókat, illetve kezelőket, hogy a 2015. évben is mielőbb tegyék meg a szükséges intézkedéseket a Budapest X. kerület közigazgatási területén található ingatlanok gyom- és személtmentesítésére, környezetének tisztántartására és a rendezett állapot folyamatos fenntartására.

Együttműködésüket köszönjük!

Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Polgármesteri Hivatal
Hatósági Főosztály

Előtte:

Utána:

Előtte:

Utána:

